

GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek

N^{ro}. 148.

24. Grudnia 1827.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Portugalia.

Gazeta Lizbońska z d. 17. Listopada umieściła następujące urzędowe oświadczenie:

Ministerstwo spraw zewnętrznych!

»Z depeszy Portugalckiego Poselstwa w Madrycie okazuje się, że rząd Króla Jmei' Katolickiego zalecił na nowo Jeneralnym Kapitanom prowincyj z tém Królestwem graniczącym, aby wszystkich wojskowych Portugalckich, którzy szukali schronienia w Hiszpanii, przynajmniej sześćdziesiąt mil od granicy oddalać; że dalej rząd Hiszpański zbiegłym osobom cywilnym, które w oddaleniu sześć mil od granic osiadły, rozkazał cofnąć się przynajmniej dwadzieścia mil w środek kraju.«

»Postanowienie to zostało zawyrokowane w d. 22. Października, a w d. 2. Listopada otrzymaliśmy uwiadomienie owego Gabinetu względem wątpliwości z powodu pytania: czyli Portugalczycy wychodzą, gdy z Hiszpanii do Portugalii powrócą, a później znowu do Hiszpanii przybędą, także przyjętymi zostaną. Jego Katolicka Mość uznał za dobre, postanowić, aby w przyszłości nie przyjmować tych, którzyby po drugi raz przybywali. Postanowienie to jest jawnym dowodem dobrej wiary rządu Hiszpańskiego i jego szczerých życzeń w każdym zdarzeniu tak postępować, iżby nie było żadnego pozeru, któryby mógł naruszyć dobre porozumienie trwające na szczęście między obudwoma krajami.«

Dalej zawiera Gazeta nadworna długi wykaz posunionych na wyższe stopnie w milicyi ochotników Lizbońskich. Baron Quintilla, jeden z najbogatszych dóbr posiadaczów Królestwa, mianowany został rzeczywistym Pułkownikiem jazdy ochotników straży kpieckiej.

Taż sama Gazeta z d. 22. List. donosi: »W d. 20. t. m. przybył do tej Stolicy Xiążę Felix Schwarzenberg, jako goniec z Wiednia z duplikatem listu dostojnego Infanta Don Miguela, którego pierwszy odpis nadszedł przez Londyn i w dodatku do Gazety Nro. 272. został ogłoszony.

(G. W.)

Hiszpanija.

Gazeta Francji donosi pod d. 27. Listopada z Barcelony:

»Część poczt zmieniały dzisiaj rano o godzinie 7mej wojska Hiszpańskie w najlepszym porozumieniu i wszystkie potrzeby wojskowe należące do Hiszpanów przy zwyczajnej formalności oddano. Potrzeby wojskowe zarządu Francuzkiego posłano okrętami do Rosas i Port-Vendre. Niektórzy chorzy, co jeszcze nie mogli wyruszyć, zostali poruczeni władzom Hiszpańskim. — We wszystkich tych zdarzeniach objawiła się opinia publiczna najzaszczytniej dla Francuzów przez niezliczone podziękowanie i żal.«

(G. W.)

Wielka Brytania i Irlandya.

Lord Dudley and Ward miał długie narady w d. 1. Grudnia z Posłami: Austrii, Rosyi i Francji. Xiążę Esterbazy rozmawiał się także z Lordem Goderich.

W d. 1. Grudnia obrany został P. Davies Gilbert, Prezydentem król. towarzystwa znaczną większością głosów. Współubiegający się z nim zaledwie mieli po dwa lub trzy głosy.

Globe and Traveller umieścił wiadomości z Lizbony z d. 13. Listopada, podług których Dom Miguel z końcem Grudnia tamże spodziewany; wojska Angielskie, podług tego doniesienia, mają jeszcze pozostać w Portugalii trzy miesiące po jego przybyciu.

(G. W.)

W Bombay odebrano wiadomość, że w faktoryi kompanii wschodnio-indyjskiej w Mokha, na wybrzeżu Arabskiem zaburzona została spokojność przez spór między żołnierzami Seapoys do faktoryi należącymi a kilku ludźmi Imam; jeden z ostatnich poległ od wystrzału chirurga faktoryi. Że zaś przed miastem stało dwa wojenne okręty, które faktoryi natychmiast dały pomoc, przeto nie obawiano się złych skutków z tego przypadku.

Dziennik: *Liverpool - Advertiser* wyraża:

»Admirałowie potężnych flot zapewne już na kilka tygodni przed bitwą pod Nawarynem, dopuszczali, iż przyjdzie do kroków nieprzyjacielskich. List odebrany z Malty z d. 12. Października donosi, że Genoa i Albion tamże przybywszy nabrały amunicyi i jeszcze tego samego dnia popłynęły do Morei. Ponieważ wspomniane okręty niedawno były Teg opuściły, tedy przypuścić można, że miały dosyć potrzeb wojennych, a ich zawłnienie do Malty, niebawem przed upływem

zawieszenia broni z Ibrahimem zawartego, dozwala dorozumiewać się, iż niezmiernego mnóstwa amunicji potrzebowały. » (D. A.)

Francya.

Król Jmé powrócił w d. 5. Grudnia wieczorem z Compiègne do Tuileryjów, a dnia następującego odprawił radę ministeryjalną, na której znajdował się także Delfin. (D. A.)

Monitor umieścił król. postanowienie względem podziału kredytu 9 mil., zezwolonych prawem z d. 24 Czerwca na zwyczajne wydatki służby na 1828 Ministerstwa spraw zewnętrznych.

Gazeta Francyi wystawiając rezultat wyborów w zupełnym wykazie wybranych, dodaje następujące uwagi: — »Wykaz, który udzielamy czytelnikom, obejmuje imiona tych, których wielkie i małe Kollegija wyborcze powołały zaszczytnie na swoich reprezentantów. Tak tedy środek, jakiego Ministerjum Króla użyło, utrzymał się, Izba siedmioletnia rozwiązana i nowa została wybrana. Na przekorę tyłu rozmaitym prorokom rachubom, obłudnej radości, fałszywemu hulasowi i wszelkiego rodzaju podstępom, rojalisci będący już w wielkiej większości w dziedzinie Izbie, spostrzegą na ławkach Izby wyborczej 265 Deputowanych, ożywionych gorliwością ku obronie Monarchii i na pokonanie rewolucyi. Rezultat tego środka, przeciw któremu tak silnie walczone, wypadł pomyślnie dla kraju; rozprasza ón chimeryczne obawy, przez które starano się go niepokoić, i rzuca światło na niebezpieczeństwa, na jakie był wystawiony. Jest ón zaszczytem dla Ministerjum, które go wykonało, a liberalizm pozbawiony zostanie pierwszych swoich uniesień. Jego nierozumny pośpiech musiał jeszcze raz objawić swoje karygodne nadzieje tym, którzy niewiedzeni byli, więcej w to nie wierzyć. Jeżeli tedy, wyraża tenże artykuł dalej, rezultat tego środka uważamy jako statysta, który wyższym jest nad wszystkie namiejtności chwilowe, tedy okaże się, co następuje: Wielka większość dla Korony w obudwóch Izbach i żadna nadzieja dla stronnictwa rewolucyjnego. Lecz — powiedzą nam — większość ta będzie przeciwko Ministerjum, przeciwko P. Villèle. Pytanie, które obok dopiero namienionego, na żadne nie zasługuje rozpoznania. Ministerjum rojalistyczne pewnym jest rojalistycznej większości w obudwóch Izbach; tento jest punkt ważny, niezaprzeczony. Lecz z jakich osób składać się będzie to Ministerjum, w tej mierze stanowi Król. Na tém mało zależy. A co się dotyczy P. Villèle, chociaż mu Król i nadal nie przestanie powierzać kierunku swojego Ministerjum na następującem

posiedzeniu i onemuż jak dotąd dawać zaszczytne zlecenie, bronięcia zasad monarchicznych, i pokonywania rewolucyi, tedy wątpić nie należy, że P. Villèle pozostanie w wyłomie, walczyć będzie jak dotąd przeciw stronnictwu nieprzyjaznemu Tronowi i szczęściu Francyi, i że w tej mierze dozna wsparcia wszystkich przyjaciół Tronu i pomysłności Francyi, i wspierany być może od wszystkich, którzy mają serca rojalisty. Przeciwnie zaś jeżeli Król osądzi, że inni mężowie lepiej mu nad P. Villèle usłużą na czele zarządu, wtedy P. Villèle powróci do Izby Deputowanych, i tam licznymi przyjaciółmi otoczony, przewagą swojego światła i umiarkowania, które nigdy nie były zapoznane, będzie umiał otrzymać wpływ, jaki miał nieustannie, i — jesteśmy tego pewni — że wpływ tego, jako Minister, jako Deputowany użyje tylko, aby walczył nieprzyjaciół Króla, przywrócił zgodę między rojalistami, i przekładał wszystko to, co Tronowi może być pożytecznym. Co się nas dotyczy, którzy szczerzimy się być jego przyjaciółmi, gdybyśmy jeno korzyści jego mieli na uwadze, tedy życzylibyśmy mu raczej wrócić do Izby Deputowanych na skromne miejsce, które tak długo zajmował, niżeli utrzymywać się na tej zazdrośczonej posadzie, na której go zafanie Króla umieściło. Widoczna zatem, że Król będzie miał w Izbach większość za rojalistycznym Ministerjum, i że liberalizm znówu pokonany. — To — powtarzamy — jest istotną, wszystko inne uboczną rzeczą. »

Pierwszy Prezydent król. sądu, P. Segnier, udał się w d. 3. Grudnia w towarzystwie dwóch innych Kommissarzy śledztwa do szpitala *Val de Grace*, dla słuchania tamże żołnierzy rannych podczas rozruchów w d. 19. i 20. Listopada. — Pierwszy Prezydent P. Segnier, słuchał w d. 4. na nowo świadków względem przypadków zasłanych w d. 19. i 20. z. m.

Miedzy kłamstwami dziennymi umieściła Gazeta z d. 6. Grudnia następujące wiadomości. Z Kuryera Francuzkiego: »Jutro odprawia wszyscy Ministrowie stanu wielkie narady. « — Z Dziennika rozpraw: »Goniec przywiózł wiadomość o wnijsciu wojska w Besarabii do Xięstw Multan i Wołoszczyzny. « — Z Konstytucjonisty: »Przeciwko Algierowi będzie wysłana wyprawa. W Toulonie założony zostanie obóz. Marszałek Marmont dowodzić będzie wojskiem lądowym, Admirał Missiessy eskadrą. «

Sądzimy — mówi *Messenger de Marseille* — za powinność naszą, pocieszyć rodziny uwięzionych Francuzów w Algierze, podług

najnowszych listów, że ci nieszczęśliwi nie doznali dotąd żadnego okrutnego traktowania. Kapitan Bertin donosi, że się mu nie źle powodzi, i że Francuzcy Oficerowie otrzymują na rachunek swojego rządu od Króla Sardyńskiego po 23 fr. na miesiąc, a majtkowie po 11 fr.

W skutek stanu cen zboża i ustawy, dozwolono wprowadzać zboże do następujących departamentów: Jura, Doubs, Ain, Izéry, Niższych Alpów, Wyższych Alpów, Wyższego Renu, Niższego Renu, Mozeli, Maas, Ardenów, Aisne, Północnego, Ciasniny Kaletu, Somme, Niższej Sekwany, Eure i Calvados.

Gazeta Francyi umieściła następujący wyciąg z Poselstwa Prezydenta Meksykańskiego do Kongresu narodowego w d. 1. Września b. r.

Chociaż nasi prawodawcy już z dojrzałą rozumą zastanowili się nad granicami, które przy używaniu dozwolonych nam swobód, w ogłoszeniu myśli naszych powinny być zachowywane, jednakowoż nowe fakta, mówić mogę, bezpieczeństwo kraju, wkładają na nich obowiązek użyć projekt do prawa ku utłumieniu nadczy dźwięku, któreto prawo pozwalając drukowi bronić praw ludu przeciw dowolności, jednakowoż nie dopuści, iżby ohydzał osoby i podnosił zasłonę, która dla powszechnego dobra pokrywa słabości ludzkie. Rząd wstrzymuje się od wyliczenia WPanom niezliczonych dowodów tego złego; dosyć będzie, gdy zwróci uwagę WPanów na codziennie wychodzące artykuły, z których większa część tej nędznej są dążności, aby podsycać nienawiść, siać niezgodę i zewnętrznie zaburzać spokojność. Rozpoznając z szczególną gorliwością ten ważny przedmiot, zasługujecie sobie WPanowie na wieczną wdzięczność narodu. (G. W.)

Szwajcaryia,

Baron August Stael umarł w dniu 17. Listopada w zamku swoim Koppet nad jeziorem Genewskiem.

W Genewie zszedł z tego świata upłynionego miesiąca znany jako dobroczyńca, podeszłego wieku i bogaty, Henryk Boissier, nie zostawivszy potomków. Testament jego utworzony w d. 15. Listopada, zawiera między innemi następujące postanowienia: Instytutom dobroczynności i ubogim Kantonu wypłacona będzie suma 11,400 franków; 2500 fr. otrzyma Kanton Waadt, połowę dla szkół wzajemnego uczenia, a połowę dla zarządu i na opatrzenie nie mogących być wyliczonych; 5000 fr. przeznaczonych są na drogę (Quai) po nad Rodanem, i 2400 fr. na pieczę do ogrzania dwóch kościołów. (W takt. a samym zamiarze przestał P. Boissier Konsy-

storzowi Genewskiemu niebawem przed śmiercią swoją, sumę 100 Luidorów.) Szczególniej zaś oddaną jest summa 265,000 fr. zarządowi powszechnie użytecznego towarzystwa Kantonu, które testament urządził, a które z dziesięciu znakomych współobywateli będzie utworzone. Towarzystwo wspomniane użyje dochodu funduszu na wsparcie moralnej i fizycznej pomyślności, lecz nie będzie dawało osobistego wsparcia, i przeto mieć będzie na szczególniejszej uwadze ulepszenie i udoskonalenie instytutów dobroczynności, szkół i urzędów policyjnych Genewy. Nakonec przekazanych jest 12,000 fr., których pożyteczne użycie na zamiar Związku obmyślone zostanie za porozumieniem się Sejmu z towarzystwem Genewskiem, testamentem ustanowionem.

(D. A.)

Niemcy.

J. K. Moś Infant Don Miguel, Rejent Portugalii, zjechał w d. 9. Grudnia wieczorem po godzinie 8mej wraz ze swoim orszakem do Monachium, i wysiadł w domu gościnnym pod złotym kogutem.

Król Jmé Bawarski na dowód swojej łaski i z uwagi na pięćdziesiątletnie wierne i znamienite zasługi Feldmarszałka, Jenerała, Inspektora i Dowódcy wojska, Karola Filipa Xięcia Wrede, położone dla domu królewskiego i ojczyzny, raczył go w d. 4. Listopada b. r. zaszczyścić krzyżem honorowym królewsko Bawarskiego orderu Ludwika.

(G. W.)

W uniwersytecie Heideiberskim było w te-
raźniejszem letniem półroczu 720 uczniów; między tymi 465 cudzoziemców. W uniwersytecie Freyburskim liczono 595 uczniów, a między tymi 122 cudzoziemców.

List kupiecki z Hamburga, datowany pod d. 7. Grudnia, wyraża: Obawa, w jakiej od niejakiego czasu znakomitsze europejskie miasta handlowe zostają, poczynają także mieć wpływ na tu-
tejsze miasto, chociaż tu więcej się trudnią handlem towarami, niżeli przemysłnictwem na papiery publiczne. Gotowizna zbiera się w Londynie, Amsterdamie i tu, ponieważ znaczniejsze domy handlowe w przystaniach Ameryki południowej muszą wypłaty swoje w brzęczącej uiszczać monecie, gdyż ich wexle w Europie nie są więcę przyjmowane. Ztąd *diskonto* stoi bardzo nisko, i jest podostatkim pieniędzy, lecz na hy-
potekę i zupełne bezpieczeństwo. Z tego powodu obieg pieniędzy, a zatem i korzyści, jakie każda klasa kupców z tego ciągnie, bardzo się zmniejszily, i kapitałisci wolą pieniądze swoje, których zabezpieczyć nie mogą, w naszym

składać banku, który jak wiadomo, ani procentu ani dywidendy nie płaci, niżeli nabywać zagranicznych papierów, bo takowe raptownem spadnieniem pożerają w jednym dniu summy, które były owocami długoletniej pracy i przemysłu. Jeżeli się wiadomość o włożonem *Embargo* przez Portę na wszystkie Angielskie, Rossyjskie i Francuzkie okręty, potwierdzi, tedy środek ten zrzadzi upadek wielu kupców, którzy handlują ze Wschodem, a którzy oprócz tego przez bezprzykładne rozboje na owem morzu codziennie na wielkie straty są wystawieni. A że z drugiej strony i morza Amerykańskie napełnione są korsarzami, którzy się uzbrają w portach turecznych nowych rzeczypospolitych, przeto żegluga i handel są w smutnym stanie. (D. A.)

Kraków.

Sejm Rzeczypospolitej Krakowski, zwołany uniwersałem Senatu rządzącego z d. 7. Listopada r. b., zgromadził się dnia 3. b. m., i na tém posiedzeniu większością kręsek obrany został Senator Jan Kanty Bartł Marszałkiem Sejmu, który następnie wezwał na Assessorów Sejmu: Marcina Soczyńskiego Reprezentanta gminy I. miasta Krakowa, i Kajetana Florckiewicza, Reprezentanta gminy okręgowej Młoczowa, a na Sekretarza Sejmu Jana Kantego Siweckiego, Reprezentanta gminy VI. miasta Krakowa. (M. W.)

Rossyja.

Z Petersburga donoszą pod d. 27. Listopada: W d. 20. Listopada, jako w dniu imienia W. Xięcia Michała, zwiedził Cesarz Jmć po parady kościelnej koszarę pułku moskiewskiego gwardyi przybocznej, nowo zbudowany szpital i dom położniczy dla żon żołnierzy. Cesarz oświadczył upodobanie z tych urządzeń. — Jenerał Porucznik Krasowski, Szef zostęj dywizyi piechoty, w nagrodę wytrwałości, jaką w dniu 29. Sierpnia w bitwie przeciwko Persom pod górę Abaray okazał, gdzie z oddziałem 3000 ludzi umiał zdiweczyć działania korpusu nieprzyjacielskiego 30,000 ludzi pod rozkazami Abbas Mirzy, otrzymał order Włodzimierza drugiej klasy.

Jenerał Porucznik Hr. Pahlen, uwolniony od służby, wstąpił na nowo w czynność, i mianowany Dowódcą pierwszego korpusu piechoty.

Pszczola północna mówi, że wojsko nasze w Persyi weszło do Taurys właśnie w dzień uroczystości urodzin Matki Cesarzowej, Maryi Fe-

dorownej. Oprócz tego wystawia obraz tój uroczystości obchodzonej w Tiflis, gdzie tamieczny Gubernator wojenny, Jenerał Adjutant Sipiagin; po wysłuchaniu nabożeństwa i zanieśieniu moździerzy za pomyślność Cesarzowej, dał ubogim obiad na placu cesarskim (Carskaja ploszczad), na który wezwał przeszło 500 osób. Poczem zaprosił do stoła Duchowieństwo i władze cywilne i wojskowe i najznakomitszych kupców. Wieczorem była muzyka w ogrodzie, przechadzki, i nakoniec takowy oświecono.

Nasze publiczne pisma donoszą o uroczystości, w Nowem Czerkasku odprawionej z powodu odebrania cesarskiego reskryptu względem mianowania Następcy Tronu W. Xięcia Alexandra Mikołajewicza Attamanem wszystkich wojsk kozackich i Szefem dońskiego Atamańskiego pułku, między innymi co następuje: Regalija wojskowe zanieśiono z Kancelaryi wojskowej do kościoła katedralnego śród szeregów wojska. Trzydziestu ludzi milicyi w nbiorach koloru czerwonego z jasno-niebieskimi sznurkami i obrazami Zbawiciela i N. Panny i Patronów SS. postępowało naprzód; poczem niesiono 12 chorągwi honorowych danych wojsku, przez dawniejszych Władczów, poczawszy od Piotra. Dalej pojedynczych pułków chorągwie honorowe i sztandary, buńczuki, klejnoty wojskowe, jakoto: kity, maczugi, buńczuki i berdysze, szablę Cesarza Alexandra 1. na poduszce aksamitnej, wraz z listem łaski i listem Cesarza Mikołaja z dnia 14. Października 1827. Poczem nakażny Ataman, poprzedzony przez Assawulów, postępował z berdyszem w rękę, którym Cesarz Piotr toż wojsko uderzył. Assawula niósł buńczuk Attamana. Poczem szli parami urzędnicy władz Nowego Czerkaska, dalej Jenerałowie i Oficerowie sztabowi. W końcu koczacy ze wszystkich stanic z chorągiewami pod wodzą swoich Oficerów. Jeden z Pułkowników podał reskrypt cesarski nakażnemu Attamanowi, ter pełniącemu służbę Oficerowi sztabowemu, który go odczytał głośno, przyczem pułk gwardyi kozaków, teraz pułk Następcy Tronu, i artylerya bronią prezentowały. Modły za Cesarza i cały dom cesarski ukończyły uroczystość przy 101 wystrzałach działowych. Poczem orszak wrócił w dawniejszym porządku.

W Rossyi jest 39 rafinerij cukru, 17 w Petersburgu, 4 w Ridze, 2 w Moskwie a 1 w Archangelu.

(D. A.)